

San Telmo Museoa

20 **DK** 25
memoria

SAN TELMO Museoa

2025ean ere positiboa izan zen **San Telmo Museoa**ren urteko balantzea. Bisita kopuruari eta jardueretako parte-hartzeari dagokienez, aurreko ekitaldietakoen antzekoak izan ziren, **160.000ko** kopurua gaudituz eta azkeneko urteetako hazkundera finkatuz. Bazkide kopuruak hazten jarraitu zuen, poliki, baina etengabe, eta **2025eko** ekitaldia **2.000** bazkide baino gehiagorekin itxi zen.

Gabriela Cendoyaren argazki-liburuen bilduma erostea izan zen, zalantzarik gabe, **2025eko** mugarri nagusienetako bat; bilduma horrek **San Telmo Museoa**ren funtsak aberastu ditu. **2017az** geroztik museoko liburutegian kontsultatu ahal izan da bilduma horri **STM-GCBC Bilduma** izena eman zitzaion. 2025ean, **3.500 ale** dituen bildumak, eta jendearen eskura egoten jarraitzen duen; gainera, eutsi egin zitzaion formatu horretako artista egileekin egin ohi diren jardueri.

Bestalde, nabarmendu behar da berriro egin zela museoak **Gipuzkoako Foru Aldundiarekin Gordailua** ondare bildumen zentroaren inguruan duen hitzarmena; era horretan, indartu egin zen erakunde bien arteko harreman sendoa, eta harreman horri dagozkion hainbat alderdi arautu ziren, batez ere Gipuzkoako ondare higigarrien kontserbazioari dagozkionak, foru erakundeak egiten duen urteko ekarpena eta erakusketak programatzeko lankidetzaz barne.

Aldi baterako erakusketei dagokienez, lau erakusketa handi aurkeztu ziren **San Telmo Museoan**. Urtarrilean, **Ipuscua 1000 urte. Ipuscuatik Gipuzkoara. 1025-2025** inauguratu zen, herrialdearen jatorria eta bilakaera ezagutzeko aukera eman zuen erakusketa; **Memoriaren basoak**, artetik, memoria historikoaren garrantziari balioa ematen dion hausnarketa; **Lortegi bat soinean** erakusketak XVIII. mendeko jantzietan ageri ziren naturako motiboei buruzko ikuspegi interesgarria eman zuen eta, urtea ixteko, **Amazoniak. Antzinako etorkizuna** erakusketa egin zen, mundua ulertzeko eta naturarekin erlazionatzeko beste modu bat proposatu zuena; **2026ko** apirilera arte egongo da erakusketa bisitatzeko aukera.

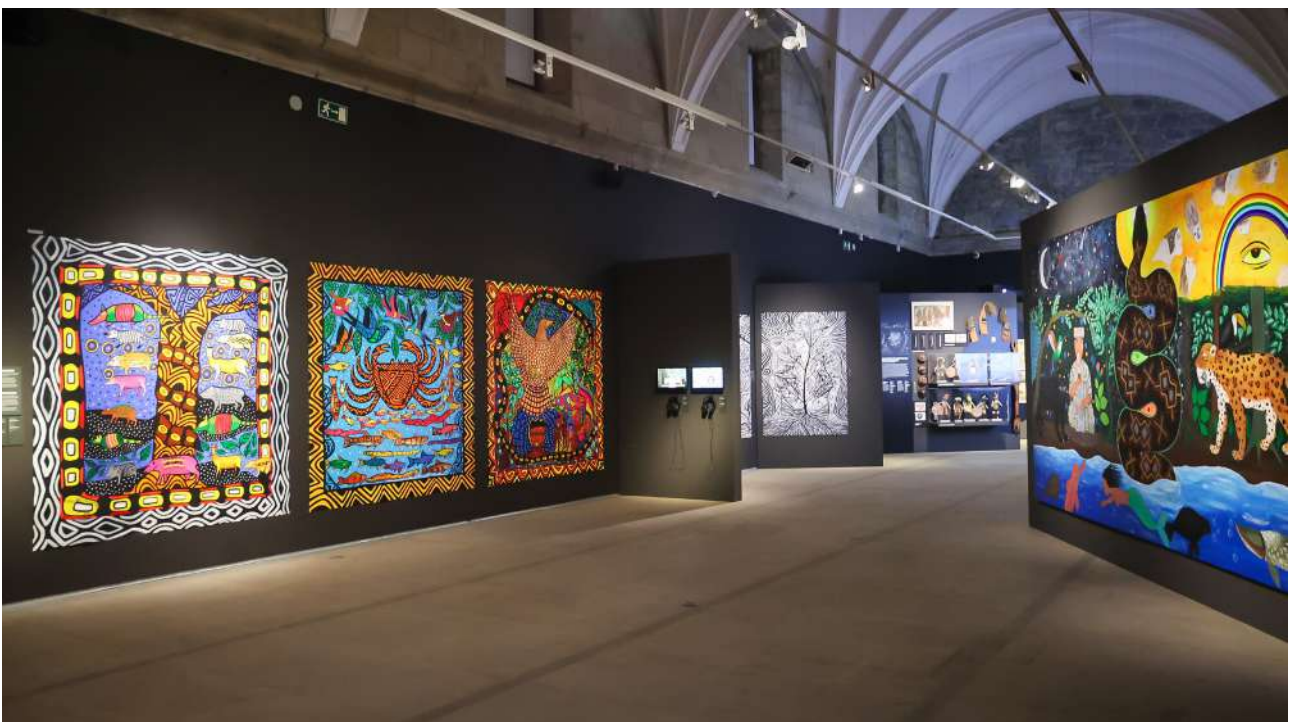
Laborategi aretoko formaturik txikiak askotariko proposamenak ekarri zituen, hala nola **Landa arrazionalismoa**, **Artea abian** programa, **Natalia Suárezekin**; **Jazzaldiaren** errepasso bat, eta herri musika tresnen artisauen erakusketa bat, **Atzokoak gaur** programaren barruan.

Nabarmendutako obra programak, bestalde, **Miróren** pieza bat eta **Novelty kafetegiko** beirate bat hurbiletik ikusteko aukera eman zuen.

Sormenarekin eta ondarearekin lotutako jarduerak hartzen dituen **Erronkak** programaren barruan dagoeneko online bidezko **400 hitzaldi** baino gehiago egin zen, jendeari irekita-, argazki-liburuaz gain, askotariko hitzaldiak, tailerrak, topaketak eta aurkezpenak batzen zituen programazioa antolatu zuten.

Gainera, museoak ondarearen inguruan lanean jarraitu zuen; alde batetik, objektuen kontserbatu eta zaharberrituta eta, bestetik, erosketen eta dohaintzen bitartez, pieza berriak eskuratuta.

2025ean, gainera, **Fermin Leizola Aranzadiko** kidea eta **San Telmo Museoaren** laguntzaile aparta agurtu genuen, eta museoak omenaldia egin zion, **Etnografia Jardunaldien** bezperan egindako ekitaldi batean.

Amazoniak. Antzinako etorkizuna erakusketa © Iker Azurmendi

ONDAREA

BILDUMAK / DOKUMENTAZIOA

2025ean, euskal kulturarekin eta gizartearekin lotura duten **273 objektu eta artelan** eskuratu ziren guztira, erosketa edo dohaintza bidez; horiei gehitu behar zaie dohaintza bidez iritsi zen postalen eta kartoi fotografikoen bilduma bat, **Joxalberto Andrés Zurutuzarena, 10.000 ale** baino gehiago dituen, eta **Altzerri galeriaren** agiritegiak egindako dohaintza, karteletan eta argazkiz osatutako funts garrantzitsu bat, orain museoaren bildumaren parte dena.

Eskuratu zen materialaren artean, hainbat artistaren lanak zeuden, hala nola **Remigio Mendiburu, Esther Ferrer, Mari Paz Jiménez, Marta Marugán, Iñaki Gracenea** eta **Ixone Sádaba**, eta aipatzekoa da **García Ramos** familiak egindako dohaintza, hainbat egileren lanez osatua: **Alejandro Tapia, Aurelio Arteta, Ricardo Baroja** eta **Julián de Tella**che, besteak beste.

Urtean zehar, bildumako **51 pieza** irten ziren museotik mailegu gisa, hainbat erakundek antolatutako **aldi baterako 11 erakusketetara**. **San Telmo Museoa**k ekoiztutako aldi batera erakusketetan parte hartu zuten piezak gehitu zitzaizkien aurrez aipatutakoei. Museoaren bildumako **12 pieza** jarri ziren ikusgai **Ipuscua. 1000 urte** erakusketan, eta **21 pieza**, berriz, **Lorategi bat soinean** erakusketan.

Gordailua zentroan, ohiko erregistro-lanez, berriki eskuratutako bildumak atontzeko, bildumei argazkiak egiteko, aurrez aurreko kontsulteri

erantzuteko eta maileguan lagatuko bildumak edo museoaren erakusketa iraunkorrerako obrak mugitzeko lanez gain, **Gordailua** zentroaren eta **EMSIME** plataformaren datu-baseen artean datuak automatikoki batetik bestera eramateko aukera emango duten web zerbitzuak ezartzeko proiektuarekin jarraitu zen. Gainera, **13.000 erregistro** baino gehiago irauli ziren, batez ere argazki-fondoak, **Gordailuaren** datu-basera. Gordailuetan bildumak berrantolatzekeo proiektu bat ere abiarazi zen, materiala hobeto kontserbatzeko, eta espazioa hobeto aprobetxatzeko.

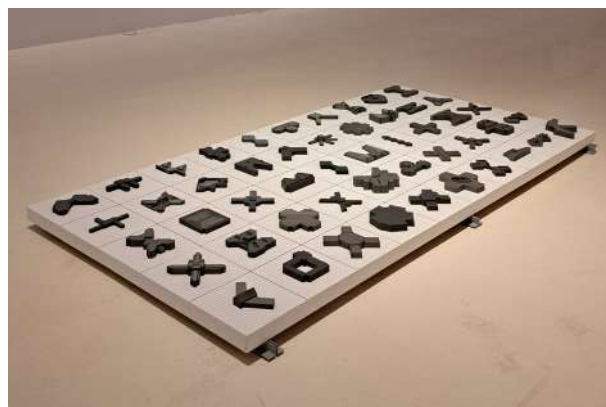
Bildumen artxiboaren eta dokumentazioaren esparruan, **Altzerri Galeriaren** eta **Tomás Hernández Mendizabal** artistaren funtsak erregistratu ziren. Aurreko urtean bezala, azkeneko urteetan museoan sortutako paperezko dokumentazioa berrikusteko, garbitzeko eta erregistratzeko kanpaina egin zen, **Ereiten Kultur Zerbitzuak** enpresarekin lankidetzan, baita beste kanpaina bat ere, paperezko dokumentazioa berrikusteko eta berregokitzeko.

Bestalde, handitu egin zen museoak **EMSIME** sistemaren webgune publikoan duen bildumen katalogoan herritarrentzako ikusgai dituen bildumen erregistro kopurua; **14.627** daude ikusgai orain.

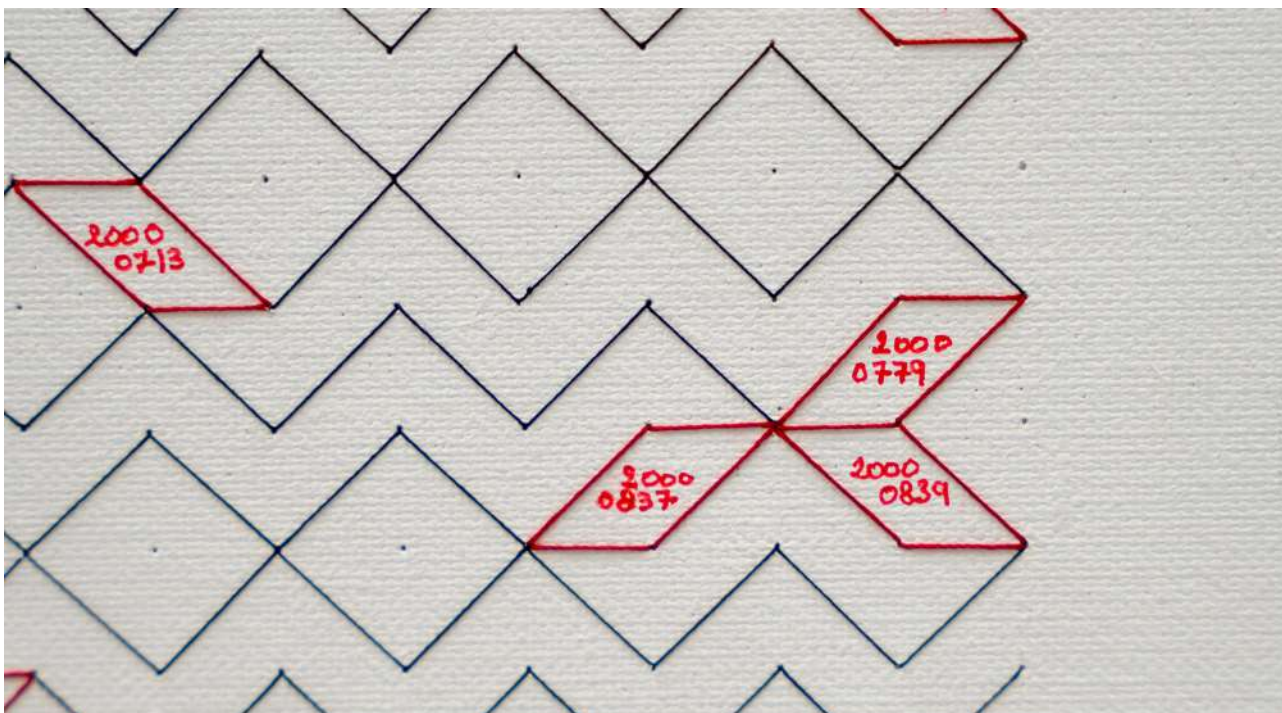
Kanpo-kontsultako zerbitzuari dagokionez, dokumentazioa sortu zuten **80 kontsultari** baino gehiagori erantzun zitzaion, eta **irudiak erreproduzitzeko 40 eskabideri** baino gehiagori.

Gota de agua. María Cueto, 2016 © Oskar Moreno

Modular. Iñaki Gracenea, 2019 © Iker Azurmendi

Zenbaki lehenen poema #40 (detalle). Esther Ferrer, 202

KONTSERBAZIOA ETA ZAHARBERRITZEA

2025. urtean zehar, museoaren funtsak zaharberritzeko eta kontserbatzeko lanekin jarraitu zen; horretarako, hainbat bildumatako **117 piezatan** esku hartu zen, hainbat materialetakoak: papera, metala, mihisea, etab.

Nabarmentzekoa da, bestalde, aurrera jarraitu zela **arma-bildumen** kontserbazio-lanekin eta, halaber, egokitu egin zirela museoak dohaintzan jasotako **10.000 postalez osatutako bildumaren** kontserbazio-baldintzak.

XVIII. mendeko *Kristoren zigorkatzea*

piezarena izan zen zaharberritze-lanen adibide nabarmen bat. Kobre gaineko olio honek berezitasun ugari zuen, zaharberritze-prozesuari esker berreskuratu ahal izan zirenak. Gainera, obra horri buruzko ikerketa bat jarri zen abian, **Ana Diéguez** arte-historialariarekin lankidetzan.

2025ean, Argazkiak Kontserbatzeko Jardunaldien V. edizioa egin zen, **Kutxa Fundazioarekin** batera antolatu zena; esparru profesionalari zuzendutako proposamen gisa finkatu zen, eta interes handia piztu zuen.

ERAKUSKETAK

ERAKUSKETA IRAUNKORRA

Erakusketa iraunkorra sendotu egin zen, modu egonkorrean egiten den ikerketari eta lanari esker, eta **San Telmo Museoa**ren oinarrietako bat izan zen, baita beste museo batzuetarako erreferentzia argia ere. Urtean zehar, ohikoa den bezala, beste erakunde batzuei laga zitzaizkien erakusketa iraunkorreko piezak, batez ere aldi baterako erakusketetan parte hartzeko. Hala, **15 erakunderi 57 pieza** laga izanari esker, **San Telmo Museoa**ren bildumako piezak hainbat espaziotan erakutsi ziren, hala nola **Kutxan, Artiumen, Reina Sofía museoan, Prado museoan, Sevillako Arte Ederren museoan** eta **MAPFRE** fundazioaren **Madrilgo** eta **Dallaseko** aretoetan, besteak beste.

ALDI BATERAKO ERAKUSKETAK

2025ean, lau erakusketa handi aurkeztu ziren **San Telmo Museoa** . Urtarrilean, ***Ipuscua 1000 urte. Ipuscuatik Gipuzkoara. 1025-2025, Gipuzkoako Foru Aldundiaren*** lankidetzarekin. **Iosu Etxezarraga** izan zen erakusketaren komisarioa, eta hori izan zen lurraldearen izen hori dokumentu batean jasota geratu zenetik igaro diren **1.000 urteak** oroitzeko abiapuntua, eta **25.000 bisita** inguru jaso zituen.

Aurrerago, ***Memoriaren basoak*** erakusketak memoria historikoak duen garrantziaren balioa azpimarratu zuen, arte garaikidetik egindako hurbilketa batekin, **Franco hil zela 50 urte bete ziren urtean**. **Mabel Tapia** eta **Mira Bernabé** izan ziren erakusketaren komisarioak, eta **15.000 bisita baino gehiago** jaso zituen.

Udan, **Museo del Traje-rekin** lankidetzan antolatutako ***Lorategi bat soinean*** erakusketa bikainak **XVIII. Mendeko** jantziek zituzten naturako motiboei buruzko ikuspegi interesgarria eman zuen eta, gainera, erakunde bien piezak batera erakusteko aukera eman zuen. **Gema Batanero** izan zen erakusketaren komisarioa, eta **35.000 bisita** baino gehiago izan zuen.

San Telmo Museoa Bartzelonako **CCCB - Centre de Cultura Contemporània** zentroarekin lankidetzan antolatuta eta proposamen bikain batekin itxi zuen urteko erakusketa-programazioa: ***Amazoniak. Antzinako etorkizuna***; **Claudi Carreras** izan zen komisarioa, eta mundua ulertzeko eta naturarekin erlazionatzeko beste modu bat proposatu zuen erakusketak. ***Amazoniak. Antzinako etorkizuna*** erakusketarekin batera, jorratutako gaietan sakontzeko aukera eman zuten jarduera ugari ere antolatu zen.

Bestalde, ***Laborategia aretoak***, askotariko proposamenez betetako programazioa izan zuen: besteak beste, ***Landa arrazionalismoa*** argazki-erakusketa; sorkuntza garaikide hurbilekoena, **Artea abian** programaren barruan, **Natalia Suárezekin**; **Jazzaldiak** bere **60 edizioetan** utzitako irudien errepasoa; eta herri musika tresnen artisauen erakusketa, lehen aldiz areto honetara iritsi zen **Atzokoak gaur** programaren barruan.

Memoriaren basoak erakusketa © Iker Azurmendi

Eszena iluna. Bera esna erakusketa

Lorategi bat soinean erakusketa © Iker Azurmendi

Amazoniak. Antzinako etorkizuna erakusketa

GURE PROIEKTUAK

2024an sortu zen **Nabarmendutako obra** programari esker, **Joan Miró** artistak **Tête** eskulturarako egindako modelo hurbiletik ikusteko aukera egon zen, bai eta **Novelty kafetegiko, XX. mende hasierako** beirate bat ere, **Mauméjean etxeak** fabrikatua.

Bestalde, **Museo Bikoitza** programaren barruan, **azarora arte** egon zen **Maddi Barber** artistaren **Harria eta poltsa** instalazioaz gozatzeko aukera.

ERRONKAK

Gizarte garaikidea kezkatzen duten gaiak ardatz dituen programazio-ildo horren barruan, besteak beste, **feminismoarekin, giza eskubideekin, Europarekin, gerrekin** eta **faxismoarekin** zerikusia duten gaien inguruan programatzen jarraitu zen, etengabe erreparatuz gaurkotasunezko gaiei. Ikusmin handiena piztu zuten hitzaldietako bat **Mikel Ayestaran** kazetariak **Kayed Hammad-ekin** batera egin zuena izan zen; bete egin zuten **Antzoki Zaharra**.

Ohi bezala, programazio hori garatzeko, hainbat erakunde eta eragilarekin elkarlanean jardun zuen **San Telmo Museoa**, hala nola **EHU - Euskal Herriko Unibertsitatea, Galde, Jakiunde, Globernance, DIPC, Ares** eta **Donostiako Udala** bera izan zituen bidaide.

Harria eta poltsa, Maddi Barber

HAU

2025ean, San Telmo Museoa eta **Bitamine Faktoriak HAU - Euskal Herriko objektu tradizionalen diseinu lehiaketaren zortzigarren edizioa** antolatu zuten, ohiko kolaboratzaileekin (**Mondragon Unibertsitatea, Aranzadi Zientzia Elkarte, EIDE - Euskal Diseinuaren Elkarte**), eta **Lufe** enpresarekin batera.

Alde batetik, tradizioaren inguruko ikerkuntza sustatu zuen deialdiak, erabilerak eta ohiturak ezagutzeko eta berreskuratzeko; bestetik, objektu tradizionalak diseinu garaikidetik egokitzea, berritzea eta berrinterpretatzea bultzatu zuen. Azkeneko edizio horretan, **ontzitegia** izan zen hautatutako pieza, zehatzago esanda, *manka* deritzona, eta **35 proiektu** aurkeztu ziren lehiaketara.

HAU, sari banaketa

ATZOKOAK GAUR

Atzokoak gaur. Lanbide tradizionalak

egitasmoaren **2025eko** ardatza izan zen euskal musika tresna tradizionalen artisauak (*txistua*, *txirula*, *alboka*, *dultzaina* eta perkusioa). Musika tresnak egiten dituzten hainbat artisauk hartu zuen parte proiektuan; nabarmentzekoa da **Herri Musikaren Museoren** laguntza eta, bereziki, **Juan Mari Beltránena**.

Azkeneko edizioan, **Laborategia aretoan** egin zen erakusketa bat, ohi baino iraupen luzeagokoa eta, ohiko lekuan, **klaustroan**, **Aste Santuan** garatu zen programazio espezifiko.

© Iker Azurmendi

HEZKUNTZA

Hezkuntzaren arloan, **ikasleei**, **irakasleei**, **aisialdi-taldee**, **talde sozialei**, **turistei**, **enpresei** eta **erakunde**ei zuzendutako bisita gidatuak egin ziren.

2025ean, **9.900 lagunek** baino gehiagok hartu zuen parte bisita gidatuetan, beraz, jaitsiera txiki bat gertatu zen guztizko kopuruan. **Ikasle-taldeak** (% **80,4**) izan ziren museora joan ziren talde gehienak. Neurri txikiagoan, bisitak egin zituzten **talde sozialek** edo **gizarteratze-kolektiboek**, eta **touperadoreek**, **erakundeek** edo bisita modu autonomoan egin zuten **partikularren taldeek** ere.

Urtean zehar, **hiru kanpaina** egin ziren **hezkuntza-buletinaren** bitartez, **urtarrilean**, **maiatzean** eta **irailean**, hain zuzen ere, hezkuntza-eskaintza, aldi baterako erakusketak, jarduerak eta gazteentzako eskaintza ezagutzera emateko helburuz.

Ipuscua. 1000 urte, **Memoriaren basoak**, **Lorategi bat soinean** eta **Amazoniak. Antzinako etorkizuna** aldi baterako erakusketetan, **bisita gidatuak** eta **tailerdun bisitak** eskaini zituzten, ikasleen parte-hartze aktiboarekin. Gainera, **Ipuscua. 1000 urte** erakusketak **Gipuzkoako Foru Aldundiaren** laguntza jaso zuen, museoa bisitatu zuten **DBHko laugarren mailako** ikasleen garraiorako, nabarmen handituz lurraldeko ikasleen asistentzia.

Halaber, museoren **Hezkuntza** departamentuak, **talde sozialekin** lanean jarraitu zuen, bisita gidatuko eta prestakuntzako espazioak eskainiz **SOS Arrazakeria** eta **Elkarrekin Kooperatiba Txikia** erakundeekin lankidetzan. **Prestatzaileen prestakuntza** ere gauzatu zen **2025ean**, **eragile sozialei** eta **turismoaren sektoreko profesionalei** zuzenduta, talde sozialei museora modu autonomoan joateko bidea errazteko helburuz.

Azkenik, prestakuntza-ekintza bat jarri zen martxan **Gertu Kultura** programarekin eta **Gautena** elkartearekin elkarlanean, **autismoa duten pertsonen familiek** eta autismoa duten pertsonen beraiek museorako sarbide errazagoa izan dezaten lortzera bideratuta.

JARDUERAK

Museoan **2025ean** egindako aldi baterako erakusketek bat egin zuten **San Telmo Museoa** berezko ezaugarri dituen aniztasunarekin eta zeharkakotasunarekin, hainbat gai jorratuz, hala nola artea, gai sozialak, zientzia, pentsamendua eta hiri-garapena. Halaber, jarduera-programa zabal eta askotariko batekin osatu zen erakusketa-eskaintza; horien artean, topaketak, hitzaldiak, bertso-saioak, musika-proposamenak eta zinema-proiektzioak nabarmendu ziren.

Museoaren bildumak ezagutaraztera bideratutako ondarearen inguruko jarduerak izan ziren programazioaren ardatzetako bat. Esparru artistikoan, **2025ean** finkatu zen **Nabarmendutako obra** programaren barruan egindako bisita gidatu eta hitzaldi sorta nabarmendu zen. **Museo Bikoitza** programarekin lotuta ere, bisita gidatuak, topaketak eta proiektzio-saio bat egin ziren. Bestalde, lanbide tradizionalak ezagutaraztea helburu duen **Atzokoak gaur** (*De ayer y de hoy*) ekimenaren barruan, musika-tresnen fabrikazioa ardatz zuen erakusketa-programazio zabala eskaini zen. Aurreko edizioetan bezala, **Aranzadi Zientzia Elkarteen Arkeologia eta Etnografia Jardunaldietan** ere kolaboratu zuen museoak.

Halaber, **Ondarearen Europako Jardunaldietan** hartu zuen parte **San Telmo Museoa**; jardunaldion gai nagusia arkitektura-ondarea izan zen, museoari aukera paregabea eman ziona arlo horretan duen aberastasuna ikusarazteko.

Kolaborazioei dagokienez, **Mugak Arkitekturako Bienalaren 5. Edizioa** nabarmendu zen, arkitektura utopikoak gai nagusi izan zituen. Testuinguru horretan, eta **Oteiza Fundazioarekin** batera, **Jorge Oteizak** esparru horretan garatutako proiektuei buruzko hitzaldiak antolatu ziren, baita familientzako tailerrak ere. Halaber, **Donostiako Arkitektura Goi Eskola Teknikoari** laguntza eta espazioa eskaini zitzaizkion **Chrysalis** izeneko instalazio esperimentalak San Telmoko elizan muntatu eta erakusgai izateko.

Sorkuntza garaikidera eta, garaikidetasunetik, ondarearen berrirakurketa sortzailerara bideratutako proiektuak dagoeneko finkatuta dauden lan-ildoak izan ziren, eta aurrez aipatutako sentsibilizazio- eta zabalkunde-lanaren osagarri izan ziren. Programa horietako batzuek, kontzeptuari eta alde formalari dagokionez, diziplina ezberdinen artean zebiltzan diskurtso berriak planteatu zituzten, begirada berrituak bultzatuko zituzten eta gizartearen askotariko sentsibilitate eta interesetara hurbilduko ziren formatuak sortuz.

Arkeologia eta Etnografia Jardunaldiak, Aranzadi Zientzia Elkartea

Musikagileak

Bai Euskarari Sariak

Fermin Leizaola omenaldia

Ekimen horien artean, nabarmentzekoa da **Bitamine Faktoriarekin** lankidetzan antolatutako **Euskal Objektu Tradizionalen Diseinu Lehiaketan** proposatutako ontzitegi tradizionalaren berrinterpretazioa.

Musikaren esparruan, museoan emanaldiak egin zituzten, besteak beste, **Juan Mari Beltrán** laukoteak, **Iñar Sastrek** eta **Mixel Etxekopar-ek, Donostiako Udal Txistulari Bandak** eta **Kalakan & Berçaits** anaiek. Bereziki garrantzitsua izan zen **Musikagileak Euskal Herriko Musikagileen Elkartearen** eta **San Telmo Museoaren** arteko lankidetzeta. Horri esker, musika garaikideko hiru kontzertu eta **Musi-meet** topaketa egin ziren. Museoa oinarri duen musika-proiektu tematikoen lehiaketa, musika garaikidearen sorkuntza eta museo-edukiak lotzen dituenen, **Francisco Domínguez** konpositoreak irabazi zuen **2025ean, Memoria Sonans** obrarekin; **San Telmo Museoan** egingo da obra horren estreinaldia.

Dantzaren esparruan, eta **Ipuscua 1000 urte** programaren barruan, **Juan Antonio Urbeltzek** 1991n sortutako **Muriska** ikuskizunaren bi emanaldi egin ziren San Telmoko elizan, **Argia Dantza Taldearen** eskutik. Halaber, **Lasala** konpainiak emanaldia egin zuen **Musika Hamabostaldiaren** inaugurazio-ekitaldian, **Scène nationale du Sud-Aquitaine** erakundearekin elkarlanean garatutako **Mitologiak dantzan!** proiektuarekin.

Beste jarduera batzuen artean, **Mari Paz Jiménez** eskainitako sinposioa, **Bai Euskarari Sariak** banatzeko ekitaldia, eta **Teresa del Valle** eta **Fermin Leizaola** omentzeko ekitaldiak egin ziren.

Lorategi ilustratu baten geometria sekretua, Jaime de los Rios © Iker Azurmendi

Museoak ikaskuntza ez formalerako eta kultura-aisialdirako baliabide gisa dituen aukerak arakatzeko jarraitu zuen, batez ere, ikuspegi ludiko batetik, sormena garatzera bideratutako familia-tailerren bitartez; **2025eko** edizioan, gainera, oso aberasgarriak izan ziren.

Berretsi egin zen, gainera, **San Telmo Gaua** egonkortu egin dela hiriko kultura-eskaintzaren barruan erakarpen handiko jardura gisa. **2025ean**, eta **Lorategi bat soinean** erakusketarekin lotuta, **Jaime de los Ríos** artistak tenore horretarako propio sortutako instalazioa aurkeztu zen Etxeberri kaperan, **Lorategi ilustratu baten geometria sekretua** izenekoa.

Museoak bere inguru hurbileneko proiektuekin duen harremanari dagokionez, eutsi egin zitzaion hiriko jaialdi nagusiekin dituen lankidetz-formulei, hala nola **Musika Hamabostaldiarekin, Jazzaldiarekin Zinemaldiarekin**. Halaber, beste kultura-erakunde batzuekin kolaboratu zuen, besteak beste: **Bagera elkarte, Donostiako Udalaren Musika eta Dantza Eskola** eta **Francisco Escudero Kontserbatorioa**. Lurraldeko erakundeekiko harremanei dagokienez, aipatzekoa da museoak **Animadeba** eta **Laburbira** proiektuetan kolaboratzen duela.

Euskararekin lotutako lan-ildoan ere sektoreko eragileekiko lankidetzazabala sustatu zen, eta publiko espezializatuari zein orokorrari zuzendutako programazioa eskaini zuen. Ohiko proiektuez gain —**Galtzagorri elkarte, Bagera elkarte, Euskarabildua, Nortasuna Sarean**— aipamen berezia merezi dute, edukiei eta formatuei dagokienez duten garrantziagatik, **Etxepare Institutuarekin** lankidetzan, nazioarteko irakurleei zuzendutako tailerrak eta **UPV/EHU** antolatutako **Bikaintasuna Euskal Ikasketetan XV: nola kontatzen dugu euskara?** udako ikastaroan izandako parte-hartzeak.

Baptiste Trotignon, Jazzaldia © lolo vasco

LIBURUTEGIA

Irail erdialdeaz geroztik, museoa izan zen **STM-GCBC argazki-liburuen bildumaren** jabea; horrela, bilduma hori **San Telmo Museoko** liburutegian gera zedin bermatu zen, eta argazki-liburuen bilduma bat duen **Euskadiko** lehenengo espazioa bihurtu zen. **3.500 ale** inguruk osatzen du bilduma, eta guztiak egon ziren jendearentzako erabilgarri, sarrera doakoa eta librea izanik.

Askorentzat, **argazki-liburua** izan zen museorako sarbidea, batez ere **gazteentzat eta heldu gazteentzat**, eta hazten joan zen liburutegira bilduma horiek kontsultatzen joan zirenen kopurua. Sendotu egin zen **ikastetxeekiko** harremana; haiek uste dute argazkia ikasleentzako balio handiko baliabidea dela; hala, **2025ean** behin baino gehiagotan egin zituzten bisita bereziak **Mondragon Unibertsitatearen Ikus-entzunezko Komunikazio Fakultateko** ikasleek, **Donostiako Usandizaga institutuan** ematen den **Publizitate Grafikoko Goi Mailako Ziklokoek**, Bartzelonako **L'Observatori-koek** eta **Bilboko Black Kamera** eskolakoek. Halaber, Donostiako **PhotoBook Klub-aren** hainbat saio egin ziren museoan urtean zehar.

Argazki-liburuari ikusgarritasun handiagoa emateko helburuz, bilduma hori **katalogatzen** jarraitu zuen museoak, Interneten kontsultatu ahal izan dadin, eta **urteko programazioa** garatu zen, bildumako artistak gonbidatuz: **Cristobal Hara Argazkilaritza Sari Nazionalaren irabazlea, Miguel Leache, Idoia Unzurrunzaga, Christopher Gregory-Rivera, Clemente Bernad, Pablo López** eta **Jose Manuel Juan Soto**.

2025ean, argazkilariei zuzendutako **tailer** bat ere antolatu zen, **Valentino Barachini** argazkilaria eta editoreak eman zuena, baita beste hainbat tailer ere, argazki-liburuaren unibertsora publiko berriak erakartzera bideratutakoak, **Nagore Legarretaren** eskutik. Urtea amaitzeko, **Gabriela Cendoyak Amazoniak. Antzinako etorkizuna** erakusketarekin lotutako argazki-liburuen *book-jockey* bat eskaini zuen.

Halaber, bildumako zenbait argazki-liburu jarrai ziren ikusgai **Memoriaren basoak** eta **Landa arrazionalismoa** erakusketetan.

STM-GCBC bilduma eta liburutegiaren beste funts garrantzitsu batzuk jendearen eskura jarri izanari esker, eutsi egin zitzaion aurreko urteko bisitari kopuruari; kontuan izan behar da aurreko urtean % **70** hazi zela kopuru hori.

Bestalde, **2025. urtean, Juan Antonio García Marcos arte-kritikariaren dokumentazio-funtsa** jaso zuen liburutegiak dohaintzan, **1.200** agiriz baino gehiagoz osatua; funts hori lagungarria izango da **euskal arteari** y **Gipuzkoako kultura-jarduerari** buruzko ikerketara-lanerako.

Haien erabilgarritasuna errazteko helburuz, digitalizatu egin ziren **Maya Aguiriano** arte-kritikariaren eta **Mari Paz Jiménez** artistaren dokumentazio-funtsak, bai eta **Donostiako Echeberria Galeriaren** erakusketen katalogoen artxiboa ere. Era berean, liburutegiaren esku geratu zen **Carmen Díez Minteguik, Begoña Gorospek** eta **Miren Garmendiak Donostiako** feminismoari buruzko beraien ikerketan erabilitako dokumentazio digitalizatua; ikerkuntza-lan horren emaitza gisa, **Donostiako mugimendu feministaren lehen urteen kronika (1976-1982)** liburua argitaratu zuten.

Azkenik, **Dokumentazio Zentroak** museoaren bildumei eta bertan egindako erakusketei laguntza **bibliografikoa eta dokumentala** ematen jarraitu zuen. Kasu guztietan lan egin zen **San Telmo Museoko** lantalde teknikoarekin lankidetzan, agiriak eta informazioa bilatzen. Nabarmentzekoa da funtseko pieza garrantzitsu bat, **Manuel Larramendiren *Diccionario trilingüe*** hiztegia, **1745. urtekoa, *Ipuscua. 1000 urte*** erakusketan egon zela ikusgai, zaharberritu ondoren.

Ildo horretan, **Zarauzko Photomuseum** museoarekin ere kolaboratu zuen San Telmok, ***Leoren bila*** erakusketan, eta **Aieteko Kultur Etxeko Liburutegiarekin, Ignacia Zabalo 'Nor Nai'** marrazkilariaren omenez egindako erakusketan.

Azkenik, **funts zaharreko** hainbat ale zaharberritu ziren, besteak beste: ***Nueva recopilación de los Fueros, Privilegios, buenos usos y costumbres, Leyes y Ordenanzas de la muy Noble y muy Leal Provincia de Guipúzcoa*** (Tolosa, Bernardo de Ugarte, 1696-1697) eta ***De primogeniorum hispanorum origine, ac natura, libri quatuor***, **Ludovicus de Molinarena** (Lyon, Anisson & Posuel, 1749).

ARGITALPENAK

Museoak bi argitalpen editatu zituen **2025ean**. Batetik, **Memoriaren basoak** erakusketaren katalogoa, **Mabel Tapia, Maialen Lujanbio, Jaqueline Urla** eta **Santi Erasoren** testuekin. Bestetik, Natalia Suárez Ortiz de Záratearren **Eszena iluna. Bera esna** erakusketaren katalogoa, **Nadia Barkateren** testuekin.

15

URGULL

Urgull Mendiko monumentu-multzoak **Donostiako ondarea** eta **historia** ezagutzeko gune pribilegiatua izaten jarraitu zuen. Mendiko ondare-elementuak hiriaren iraganaren lekuko dira. Monumentu-multzoa, gainera, leku pribilegiatuan dago, eta egungo hiriaren ikusmira bikaina eskaintzen du. **De la Mota Gazteluko** garai bateko kuarteletan dagoen **Donostiari begira** erakusketak osatu zuen eskaintza, hiriaren historiari egindako errepassoarekin, modu hurbilean eta atseginean kontatuta.

Ohikoa den bezala, **turistak** izan ziren bisitari gehienak, % **90**; horietatik % **14,73** Estatukoak, eta % **26,28** Frantziakoak.

Publikoaren ezaugarriei erreparatuz gero, **opordietan**-uztaila, abuztua eta Aste Santuazentratu zen eskaintza **2025ean, astean sei egunez irekita**, baita **asteburutan ere, maiatzetik urrira**. Orduz horretatik kanpo, **aurretiaz hitzartutako bisita gidatuak** eskaini ziren, batez ere **ikastetxetako bisitariekin**.

68.647 lagunek bisitatu zuen erakusketa, gehienek **uztailean eta abuztuan**.

KOMUNIKAZIOA

2025. urtean, komunikazio departamentuak publikoarekiko harremanetarako eta, **prentsa-oharren, publizitatearen** eta hainbat **komunikazio-eta promozio-ekintzaren** bitartez, museoaren proiektuak eta jarduerak ezagutzera emateko kanalak irekita mantentzeko lanean jarraitu zuen.

2025ean, museoaren webgune berria sortzeko lehiaketa egin zen, **Adimedia** enpresari esleitu zitzaion, eta 2026. urtean zehar garatuko du.

172.228 ingurukoa izan zen webgunearen erabiltzaile kopurua; horrek erakusten du kopuru horrek beherakada izan duela, webguneen kontsultan **adimen artifizialaren** erabilera handitu izanaren ondorioz.

Museoak **25.800 jarraitzaile** izan zituen sare sozialetan; **Instagram** eta **YouTube** nabarmendu ziren. Azkeneko plataforma horretan, **69 bide berri** igo ziren **2025. urtean** zehar; horietatik **60uzeneko hitzaldiak** izan ziren.

Bestalde, **9.000 harpide** inguruk jaso zituzten museoaren **informazio-buletinak**. Astero, **4.000 lagunek** baino gehiagok jaso zuten museoak antolatutako jarduerari buruzko informazio eguneratua.

Publizitateari dagokionez, publizitate-iragarkiak eta *spot-ak* txertatu zituen museoak hainbat komunikabidetan, batez ere museoaren babesle edo ongile diren erakundeekin egindako lankidetzahitzarmenen bitartez —**EITB, El Diario Vasco, SER, Berria, Noticias de Gipuzkoa, Gara, Naiz, 11 Telebista** eta **Argia**— eta, batik bat, **aldi baterako erakusketei** eta **bazkide-kanpainei** zabalkundea emateko. Halaber, komunikabide espezializatu eta orokorretarako zein Interneterako **publizitate-plan** bat egin zuen museoak, ikus-entzule potentzialen artean bere jardueraren zabalkundea areagotzeko.

